

חובת לימוד תורה

מסכת קידושין כט עמוד ב

מה יוצא מדברי הגמרא

- ▶ מי שלא למדו אביו, חייב ללמד עצמו" (רמב"ם הל' תלמוד תורה א, ג).
- ▶ היה הוא רוצה ללמוד תורה ויש לו בן ללמוד תורה, הוא קודם לבנו. ואם בנו היה נכון ומשכיל להבין מה שילמוד יותר ממנו, בנו קודם. ואע"פ שבנו קודם, לא יבטל הוא, שכשם שמצוה עליו ללמד בנו, כך הוא מצווה ללמד עצמו (הל' תלמוד תורה א, ד)

מה כלול בחובת האב ללמד את בנו

- ▶ פני יהושע מסכת קידושין דף כט עמוד ב
- ▶ ולענ"ד שזה הפי' מוכח דהא מלשון ושננתם דרשינן בשמעתין שיהיו דברי תורה מחודדין בפ"ך וזה לא שייך אלא בתלמידים דאי בחיוב האב על הבן לא שייך דהא מסקינן בסמוך דאין חיוב ללמדו לא משנה ולא גמרא אלא מקרא לחוד

האם יש גבול לחובה של האב?

ונראה דמצות עשה המיוחדת בלימוד בנו אינו אלא מקרא כדמסיק בגמ'. ומיהו עדיין האב חייב בחינוך בנו לימוד דרכי ה', שהעיקר בזה לימוד התורה. ואם נתחייב ללמדו אומנות משום חיותא היא, כל שכן תורה שמוצאה מצא חיים. אלא שבזה אי אפשר להגביל לכל אדם, ואיש איש כפי מעלתו במעשים ובטחוננו ביוצרו יתברך.

חזון איש ▶

האם נשים פטורות לחלוטין מלימוד תורה?

"חייבת האישה ללמוד דינים השייכים לאישה" ▶

שולחן ערוך יו"ד סימן רמו ▶

אופי הלימוד של הנשים לעומת גברים

▶ והנה ידוע דלימוד התורה הוא משני פנים: **האחד**, כדי לידע היאך ומה לעשות ואם לא ילמוד היאך יקיים ולא עם הארץ חסיד, וגם הנשים שלא מחויבות בלימוד תורה, מכל מקום מחויבות ללמוד במצות הנוהגות בהן. **אמנם** באנשים יש עוד מעלה אחת על הנשים, דנשים בלימודם אינם מקיימות שום מצות עשה רק הוי מבוא לקיום המצות, ונמצא דהלימוד אצלם הוי מבוא להתכלית שהוא קיום המצות ולא הוי תכלית בעצמו, אבל באנשים הוי הלימוד גם מצות עשה מעצמו וכמו הנחת תפילין וכדומה, ונמצא הוי ב' בחינות: מבוא למצוות וגם תכלית בפני עצמו.

▶ הרב סלוביצי'ק

האם זה אומר שהתורה שובניסטית?

▶ **עצם הנחת היסוד של הפמיניזם- שיש לאשה מעמד מוערך כאישיות בזכות עצמה הוא נכון, והוא מובלט על רקע השינוי שהתחולל בדורות האחרונים עקב המהפכה התעשייתית. האשה אינה עוד עקרת בית בלבד. היא רוכשת השכלה, יש לה מקצוע. היא מסוגלת לפרנס את עצמה ולסייע בפרנסת הבית. תמורות אלו אובייקטיביות הן. תנאי החיים האובייקטיביים יצרו אותן. אין אנו יכולים להתעלם מהן. זהו שינוי חיצוני המחייב אותנו לשמר בתוכו את העקרונות הנצחיים של ההלכה בדבר מעמדה של האשה וצניעות היחסים בין נשים לגברים... לא יעלה על הדעת שאשה תמנע בימינו מרכישת דעת ומקצוע, ובמקביל לא יעלה על הדעת שאשה לא תרכוש רמה תורנית גבוהה ההולמת את רמת השכלתה הכללית, שהרי לא תהא כוהנת כפונדקית.**

המשך

▶ ...לפיכך עלינו להפריד בין ביטויים וכינויים שמצינו כלפי נשים במקורותינו, המתייחסים למציאות החברתית שהיתה בימיהם, לבין יחס ההלכה לאשה באופן עקרוני. הדוגמא הבולטת ביותר לכך היא לימוד תורה. אין ספק שמצות תלמוד תורה בשלמותה המחייבת התמסרות ללא גבול להגות בתורה יומם ולילה - אינה מחייבת את האשה באופן עקרוני גם היום. עם זאת האיסור ללמד תורה לנשים בגלל שעל ידי כך תיכנס בה עורמה (רמב"ם הל' תלמוד תורה א, יג), התייחס לסיטואציה בה האשה היתה מצויה בעיקר בין תנור לכיריים. אולם כשאשה רוכשת השכלה כללית ומקצועית, לא רק שאין לאסור עליה לימוד תורה בהתחשב בצורך. אדרבה, כדי שאישיותה הדתית לא תיפגם, היא חייבת להרחיב את ידיעותיה התורניות במקביל לידיעותיה הכלליות.